

25 Nisan 2022

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN PARMAK İZİ KAYIT SİSTEMİ İLE MESAI TAKİBİ YAPILMASINA DAİR KARARI HAKKINDA BİLGİ NOTU

Anayasa Mahkemesi'nin 19.04.2022 tarihli ve 31814 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 10.03.2022 tarihli ve 2018/11988 başvuru numaralı "Ramazan Şahin Başvurusu" kararında, parmak izi kayıt sistemi ile mesai takibi yapılması nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamındaki kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

I. OLAYIN ÖZETİ

Söke Belediye Başkanlığı ("**Kurum**") bünyesinde devlet memuru olarak çalışmakta olan Başvurucu'nun parmak izi, işyerinde parmak izi sistemi ile mesai takibine başlanması üzerine Kurum tarafından kaydedilmiştir. Başvurucu, parmak izinin bireyin fiziksel olarak belirlenmesini sağlayan kişisel bilgi olduğunu ifade ederek söz konusu uygulamaya ilişkin Kurum'a itirazda bulunmuştur. Kurum'un talebi reddetmesi üzerine Başvurucu, ilk derece mahkemesinde idari işlemin iptali talepli dava açmıştır. Başvurucu vekili, mevzuatta mesaiye devam durumlarının kontrolüne ilişkin bir düzenleme yer almadığını, kayıt altına alınan ve depolanan verilerin ne şekilde kullanılacağı ya da bu kayıtların başka kişi ve kurumlarla paylaşılıp paylaşılmayacağı konusunda Kurum'un garanti veremeyeceğini, ayrıca söz konusu uygulamanın özel hayatın gizliliği kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini ve Başvurucu ve diğer personelin işbu uygulama için rızalarının alınmadığını beyan etmiştir. İlk Derece Mahkemesi, davanın kabulüne karar vermiştir.

Kurum'un istinaf başvurusu üzerine Başvurucu, önceki beyanlarını tekrar ile kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızası ile işlenebileceğini, uygulamanın yasal dayanağının belirli olmadığını ve toplanan bu verilerin başka şekilde kullanılmayacağına dair yeterli güvence olmadığını ifade etmiştir. Ancak İstinaf Mahkemesi, Kurum'un başvurusunu kabul ederek davanın kesin olarak reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; kamu hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülmesini kolaylaştırıcı etki sağlaması amacıyla idarelerce teknolojik sistemlerin kullanılmaya başlanmasının kamu yararına ve hizmet gereklerine uygun olduğu belirtilmiştir.

II. ANAYASA MAHKEMESİ'NİN DEĞERLENDİRMESİ

Serap Tortuk ve Nurcan Belin başvurularına atıfla, Başvurucu'nun iddiasının değerlendirilmesinde, Anayasa'nın "Özel hayatın gizliliği" kenar başlıklı 20. maddesinin 1. ve 3. fıkraları dayanak alınmıştır. Devletin, kişilerin özel ve aile hayatına keyfi olarak müdahale etmemek ve üçüncü kişilerin haksız saldırılarını önlemekle yükümlü olduğu vurgulanmıştır. Özel hayata saygı hakkının kapsamında bireyin mahremiyet hakkının da mevcut olduğu; işbu hakkın, bireyin kendisiyle ilgili bilgileri kontrol edebilme hukuksal çıkarını da kapsadığı ayrıca vurgulanmıştır. E.Ü. başvurusuna atıfla, kişisel verilerin, bir kişiye ilişkin bütün bilgileri ifade ettiğine; kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm verilerin kişisel veri kapsamında olduğuna işaret edilmiştir.

Bu noktada, özel nitelikli kişisel verilerin sınırlı sayıda olduğu ve işlenmesinin genel nitelikli verilere kıyasla daha sıkı koşullara bağlandığı da vurgulanmıştır. Parmak izinin, sadece o kişiye ait olan ve kişinin kimliğini doğrudan tanımlamaya yarayan fizyolojik bilgi içermesi nedeniyle, biyometrik veri ve bu kapsamda özel nitelikli kişisel veri olduğu ifade edilmiştir. Bu nedenle, **(i)** kişinin açık rızası olmadan, **(ii)** Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nda yer alan şartlar sağlanmadığı takdirde, ya da **(iii)**

diğer bir açık kanun hükmü olmadan işlenemeyeceği; somut olayda ise bu şartların sağlanmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca açık kanun hükmünün de temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasını içeren konuyla ilgili temel esas ve ilkeleri belirleyebilecek nitelikte olması gerektiği vurgulanmıştır.

Biyometrik verilerin kaydedilmesi yöntemiyle personel takip sistemi gibi yöntemlerin uygulanabilmesi için, idarenin denetim ve yönetim yetkisi kapsamında; meşru bir amacın varlığı, hak ve özgürlüklere daha az müdahale ile bu amacı gerçekleştirmeye elverişli başka bir yolun olmaması hali ve amaçla sınırlı uygulama şartlarına dikkat çekilmiştir. Yine, bu gibi yöntemlerin işyerinde kullanılması halinde çalışanın hak ve özgürlüklerini koruyacak anayasal güvencelerin idare tarafından sağlanması gerektiğine işaret edilmiştir.

III. SONUÇ

Mevzuat incelendiğinde, devlet memurlarının çalışma saatleri ve günlük çalışma saatlerinin başlama ve bitişinin tespitine ilişkin düzenlemelerin mevcut olduğu ancak çalışanın mesaiye devam durumunun kontrolüne ve bu amaçla özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesine ilişkin açık bir düzenlemenin olmadığına işaret edilmiştir. Bunun yanında, Başvurucu'nun özel nitelikli kişisel veri olan parmak izi verisinin toplanması, işlenmesi ve/veya yedeklenmesine ilişkin açık rızasının da mevcut olmadığı tespit edilmiştir. Açıklanan gerekçelerle, kanuni dayanağı olmaksızın özel nitelikli kişisel verilerin idare tarafından işlenmesi nedeniyle özel hayata saygı hakkı kapsamındaki kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

* * *

Yukarıdaki notumuza ilişkin herhangi bir sorunuz olması halinde bizlere her zaman ulaşabilirsiniz.

Güner Hukuk Bürosu 1996 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana; şirketler hukuku, birleşme ve devralmalar, banka-finans, TMT (teknoloji, medya-telekomünikasyon), enerji, iş hukuku ve uyuşmazlık çözümleri alanlarında Türkiye'nin önde gelen ofislerinden biri haline gelmiştir.

İletişim

Ece Güner Toprak
Yönetici Ortak
eg@guner.av.tr

Burçak Kurt Biçer
Ortak
bkb@guner.av.tr

Deniz Bade Akkoyun
Stajyer Avukat
dba@guner.av.tr

Güner Hukuk Bürosu
Levent Caddesi, Alt Zeren Sokak No.7
Levent 34330, İstanbul
T +90 212 282 4385
F +90 212 282 4305
info@guner.av.tr
www.guner.av.tr